

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6SŽk/29/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018200497
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018200497.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD., v právnej veci žalobcu: O. H. T., bytom J. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Prešov, so sídlom Slovenská 40, Prešov, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. KaPo 4N 4920/2018, ČRZ: 33511/2018 zo dňa 12.03.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 8S/35/2018-59 zo dňa 13. decembra 2018, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Žalobcovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č.k. 8S/35/2018-59 zo dňa 13.12.2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok správneho súdu“, „rozsudok správneho súdu“) žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KaPo 4N 4920/2018, ČRZ: 33511/2018 zo dňa 12.03.2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“, preskúmané rozhodnutie“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci, a to v konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves, pod sp.zn. 6C/636/1999, o zaplatenie 753.708,10 Sk, keď žalovaný konštatoval, že žalobca nepreukázal splnenie základnej podmienky pre uplatnenie si nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, a to existencie rozhodnutia príslušného orgánu o zmene alebo zrušení rozhodnutia Okresného súdu Spišská Nová Ves, v konaní č.k. 6C/636/1999-86 zo dňa 31.08.2000 alebo rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, č.k. 17Co/9/01-146 zo dňa 22.06.2001 pre ich nezákonnosť, s poukazom na ust. § 6 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v dôsledku čoho nepreukázal splnenie jednej z kumulatívnych podmienok § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení

zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej ako „zákon č. 327/2005 Z.z.“), že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Krajský súd zamietol žalobu žalobcu postupom podľa § 190 SSP. Súčasne rozhodol o nároku na náhradu trov konania, keď účastníkom právo na ich náhradu nepriznal s poukazom na § 167 ods. 1 SSP z dôvodov, že žalobca nebol v konaní úspešný a žalovaný nepreukázal splnenie podmienok pre priznanie práva na náhradu škody voči žalobcovi podľa § 168 SSP.

2. V dôvodoch rozsudku krajský súd poukázal na ust. § 6 ods. 1, § 8 zákona č. 327/2005 Z.z., § 3 ods. 1 písm. a/, § 4 ods. 1 a § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a konštatoval, že žalovaný pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu na poskytovanie právnej pomoci v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci okrem iného skúmal, či je splnená zákonná podmienka pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods.1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z., t.j. či v prípade uplatnenia nároku na náhradu škody žalobcom by nešlo o prípad zrejmej bezúspešnosti sporu. Poukázal, že ust. § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. stanovuje podmienky, pri splnení ktorých možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej proti právnym rozhodnutím:

- a) nezákonnosť rozhodnutia,
- b) právoplatnosť rozhodnutia a
- c) vyčerpanie všetkých riadnych opravných prostriedkov.

Nezákonnosť rozhodnutia nie je možné zisťovať až v rámci konania o náhrade škody. Nezákonnosť rozhodnutia musí byť v čase prejednávania nároku o náhrade škody už konštatovaná príslušným orgánom, ktorý je podľa procesných predpisov oprávnený zrušiť alebo zmeniť nezákonné rozhodnutie. Podmienkou priznania nároku je teda to, že nezákonné rozhodnutie príslušný orgán zmenil alebo zrušil.

3. V konaní o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobca nepreukázal splnenie zákonnej podmienky pre úspešné uplatnenie nároku zodpovednosti za škodu, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená nezákonným súdny rozhodnutím, v zmysle § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. t.j., aby súdne rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Bez zrušenia alebo zmeny nezákonného súdneho rozhodnutia nemožno sa úspešne domáhať náhrady škody v zmysle § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. V tomto smere správny súd poukazuje na závery uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 74/2013 zo dňa 07.02.2013, ktoré v dôvodoch svojho rozhodnutia odcitoval aj žalovaný. Nesplnenie tejto zákonnej podmienky vzniku nároku na náhradu škody má za následok bezúspešnosť takéhoto sporu.

4. Ako nedôvodnú vyhodnotil správny súd žalobnú námietku, podľa ktorej nebolo potrebné zrušenie alebo zmena nezákonného rozhodnutia, pretože išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, kedy nemusel žalobca využiť riadny opravný prostriedok v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. (včas podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu).

5. Krajský súd skonštatoval, že skúmanie splnenia zákonnej podmienky pre priznanie práva na náhradu škody podľa § 6 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. možno iba v prípade, ak bola splnená rozhodujúca zákonná podmienka pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. t.j., ak došlo k zrušeniu alebo zmene nezákonného rozhodnutia príslušným orgánom.

6. V spore o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktorý žalobca mienil viesť proti SR zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR nebola z uvedených dôvodov vylúčená jeho zrejma bezúspešnosť, žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc, keď priznanie nároku na právnu pomoc v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. je podmienené splnením všetkých troch zákonných podmienok, nesplnenie hoci len jednej z týchto podmienok je dôvodom pre zamietnutie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Vzhľadom na nesplnenie jednej z troch kumulatívnych podmienok uvedenej v § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z. nebolo potrebné, aby sa žalovaný zaoberal splnením zákonných podmienok podľa § 6 ods.1 písm. a/, c/ zákona č. 327/2005 Z.z.

7. Žalobca sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného nielen z dôvodu uvedeného v ustanovení § 191 ods.1 písm. c/ SSP (nesprávne právne posúdenie veci), ale aj z dôvodov uvedených v ustanovení § 191 ods.1 písm. d/, e/, f/, g/ SSP. Tieto zákonné dôvody zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného však skutkovo ani právne nezdôvodnil, a preto sa nimi správny súd nemohol zaoberať.

II.

Kasačná sťažnosť

8. Proti rozsudku podal riadne a včas kasačnú sťažnosť žalobca, v bode 12 ktorej tvrdil, že vo veci rozhodol zrejme zaujatý predseda senátu a senát ako celok, keď, podľa kasačného sťažovateľa, bola viackrát vznesená námietka zaujatosti, o ktorých nebolo rozhodnuté v súlade so zákonom.

9. Ďalej v kasačnej sťažnosti poukazoval, že spornou skutočnosťou v prejednávanej veci je otázka zrejmej bezúspešnosti žiadosti navrhovateľa o priznanie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci. Podľa sťažovateľa priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ďalej uviedol, že v konaniach v ktorých zákon ukladá súdu z úradnej povinnosti sledovať skutočnosti potrebné na zistenie skutkového stavu, resp. tiež vykonávať dokazovanie nad rozsah návrhov účastníkov konania je totiž zrejme bezúspešnosť absolútne tak ako je zadaná v § 8 zákona č. 327/2005 Z.z., povahou veci vylúčená. Ide totiž o konania v citlivých veciach, preto zákonodarca považoval za potrebné poskytnúť im širšiu ochranu. Pre naplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z. nestačí podľa žalobcu, že zrejme bezúspešnosť nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejme už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide podľa žalobcu len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá ale nevylučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa uvedeného zákona. Žalovaný konštatoval, že nepriznanie práva na bezplatnú právnu pomoc predstavuje obmedzenie práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného ústavou. Podľa žalobcu odporca účelovo odmietol jeho žiadosť o poskytnutie právnej pomoci. Namietol, že vo veci rozhodoval zrejme zaujatý senát, pričom námietku zaujatosti vzniesol viac krát, ale nebolo o nej rozhodnuté v súlade so zákonom. Ďalej konštatoval, že žalovaný opakovane porušuje zákon č. 327/2005 Z.z. tým, že koná účelovo a svojvoľne, neposúdil všetky relevantné skutočnosti a poukázal na nekvalifikovaných advokátov, ktorých určuje žalovaný na právnu pomoc. Podľa žalobcu ide v danom spore o vec osobitného zreteľa. Z uvedených dôvodov žalobca trvá na tom, že v danom prípade ide o nesprávne právne posúdenie veci nielen žalovaným, ale aj Krajským súdom v Košiciach. Z uvedených dôvodov žiadal sťažovateľ napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu úplnú náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

10. Ku kasačnej sťažnosti žalobcu sa žalovaný vyjadril podaním zo dňa 28.03.2009, v ktorom považoval dôvody kasačnej sťažnosti za nedôvodné.

IV.

Konanie na kasačnom súde

11. Najvyšší súd SR ako príslušný súd podľa § 11 písm. g/ SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

12. Najvyšší súd SR ako kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

13. Kasačný súd predtým, než pristúpil k meritórnemu preskúmaniu napadnutého rozsudku správneho súdu, bol povinný vysporiadať sa s tvrdením sťažovateľa uvedeným v bode 12 kasačnej sťažnosti, kde

tvrdil, že podal námietky zaujatosti voči predsedovi senátu a senátu, ktorý vo veci konal a rozhodol. Pred rozhodnutím vo veci samej vyzval kasačný súd podaním z 24.07.2019 Krajský súd v Košiciach, aby sa k tomuto bodu kasačnej sťažnosti vyjadril a preukázal či došlo, akým spôsobom a kedy k podaniu námietok sťažovateľa pred rozhodnutím vo veci.

14. Správny súd, tak ako vyplýva z opätovne predloženého súdneho spisu, zo strany krajského súdu, vyzval žalobu, výzvou zo dňa 26.08.2019 (čl. 83), aby v lehote 10 dní písomne oznámil správne súdu, kedy a akým spôsobom podal námietku zaujatosti sudcov senátu 8S, ktorý rozhodovali o jeho žalobe v konaní Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8S/35/2018 a súčasne ho poučil, že tieto tvrdenia je sťažovateľ povinný preukázať. Na výzvu súdu reagoval sťažovateľ podaním doručeným krajskému súdu dňa 25.09.2019, označeným ako „Zaslanie“, v ktorom uviedol, že na podanej námietke zaujatosti senátu 8S trvá. Tvrdil, že voči sudcovi tohto senátu, JUDr. Jozefovi Kurucovi, či už ako predseda senátu alebo člen senátu, bola voči nemu vznesená námietka. Tvrdil, že túto námietku a jej vznesenie neuviedol predseda senátu do diktafónu, v dôsledku čoho bola aj zmanipulovaná zápisnica z pojednávania, ktorá, podľa sťažovateľa, nezodpovedá skutočnému priebehu pojednávania a tvrdeniam sťažovateľa. Tvrdil, že sťažovateľ nemôže zistiť a zachytiť čo si predseda senátu uvedie do diktafónu, kedy ho zapne na nahrávanie a kedy nie. Tvrdil, že v každej veci, kde senát potvrdil rozhodnutie žalovaného, bol vážne poškodený na svojich právach, čo je aj prejednávaná vec.

15. Následne krajský súd predložil opätovne kasačnému súdu vec na prejednanie, podaním z 30.09.2019, v ktorom uviedol, že v súdnom spise sa nenachádza žiadne podanie sťažovateľa so vznesenou námietkou zaujatosti senátu, čo vyplýva aj z obsahu zápisnice z pojednávania z 13.12.2018 (JUDr. Kuruc zrejme nesprávne uviedol dátum 13.12.2019 - poznámka kasačného súdu). Predseda senátu 8S JUDr. Jozef Kuruc tvrdenie sťažovateľa o tom, že žalobca podal námietku zaujatosti, ktorú predseda senátu nemal uviesť do zápisnice o pojednávaní, vyhodnotil ako nepravdivé. Poukazoval na to, že z obsahu zápisnice nevyplýva, že sťažovateľ namietol aj protokoláciu svojho prednesu a poukazoval, že zápisnica mu bola zaslaná dňa 17.12.2018 (JUDr. Kuruc zrejme nesprávne uviedol dátum 17.12.2019 - pozn. kasačného súdu), záznam čl. 57 súdneho spisu, na ktorej obsah nereagoval. Ďalej poukazoval, že z pripojeného zvukového záznamu z pojednávania, ktorý pripojil v podaní kasačnému súdu, nevyplýva, že sťažovateľ podal námietku zaujatosti, na pojednávaní konanom dňa 13.12.2018 (JUDr. Kuruc zrejme nesprávne uviedol dátum 13.12.2019 - pozn. kasačného súdu), keď pojednávania konaného dňa 25.10.2018 sa žalobca nezúčastnil.

16. Z predloženého zvukového záznamu z pojednávania dňa 13.12.2018 kasačný súd nezistil, že by námietku zaujatosti sťažovateľ voči konajúcemu senátu, na tomto pojednávaní, podal.

17. Kasačný súd nemal preukázané tvrdenie sťažovateľa, že riadne a včas sťažovateľ podal voči konajúcemu senátu, vo veci 8S/35/2018, námietku zaujatosti, preto nemal pochybnosť o nezaujatosti sudcov, ktorí konali a rozhodovali o správnej žalobe sťažovateľa a rozhodli vydaním, kasačnou sťažnosťou napadnutého, rozsudku správneho súdu. Navyiac, kasačný súd konštatuje, že v podanej kasačnej sťažnosti sťažovateľ bližšie nekonkretizoval, nešpecifikoval, kedy, voči komu z členov senátu a z akých dôvodov, námietku zaujatosti podal, aj opakovane. Tieto skutočnosti nešpecifikoval ani potom, čo bol vyzvaný správnym súdom, výzvou zo dňa 26.08.2019, na preukázanie týchto skutočností, preto nie je možné konštatovať, že konajúci senát porušil práva sťažovateľa ako účastníka súdneho konania a postupoval a rozhodol v rozpore s právom sťažovateľa na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti.

18. Kasačný súd pristúpil k meritórnemu prejednaniu veci a konštatuje, že správny súd aplikoval účinnú právnu úpravu pri rozhodovaní vo veci, svoje rozhodnutie riadne, náležite a dostatočne zdôvodnil. Kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok správneho súdu má oporu v obsahu predloženom administratívnom a súdnom spise.

19. Kasačný súd zdôrazňuje, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku správneho súdu, v bode 17 a nasl. rozsudku, v ktorých konštatuje, že v konaní o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľ nepreukázal splnenie zákonnej podmienky pre

úspešné uplatnenie nároku zodpovednosti za škodu, ktorá mala byť sťažovateľovi spôsobená nezákonným súdnym rozhodnutím, podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s konaním vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves, sp.zn. 6C/636/1999-86, v spojení s konaním vedeným na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 17Co/9/2001, keď nedošlo k zrušeniu rozhodnutia súdu, ktorým bol sťažovateľ, v uvedených konaniach ako žalovaný, zaviazaný zaplatiť žalobcovi D. T. sumu 626 979,- Sk s príslušným úrokom z omeškania. V dôsledku toho kasačný súd zhodne s názorom správneho súdu konštatuje, že sťažovateľ nespĺnil jednu z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci, ktorú zákonodarca upravil v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., pod písm. b/, keď fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Vzhľadom na skutkové okolnosti veci vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 6C/636/1999-86 a vydanie rozsudku dňa 31.08.2000, v ktorom bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť inému účastníkovi náhradu škody v spojení s rozhodnutím - uznesením Krajského súdu v Košiciach, č.k. 17Co/9/2001-146 zo dňa 22.06.2001, sťažovateľ nespĺnil jednu z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci. Potom správnym súdom preskúmané rozhodnutie žalovaného je súladné so zákonom tak ako konštatoval správny súd v napadnutom rozsudku. Výhodnotenie správneho súdu, že preskúmané rozhodnutie žalovaného treba zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 SSP) ďalších dôvodov namietaných sťažovateľom v správnej žalobe, ktoré správny súd vyhodnotil ako nedôvodné, je správne, keď zhodne s názorom správneho súdu, aj kasačný súd konštatuje, že správnym súdom preskúmané rozhodnutie žalovanej je súladné so zákonom, keď sťažovateľ v správnom konaní nepreukázal existenciu podmienok ustanovených zákonom pre priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti.

20. Kasačný súd konštatuje, že v tomto smere ani jeden z dôvodov kasačnej sťažnosti uvedené skutkové a právne závery správneho súdu, ktoré potvrdzujú zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného, nespochybňuje a kasačným sťažovateľom uvádzané sťažnostné námietky nemali relevanciu, v prospech žalobcu rozhodnutie žalovaného zvrátiť práve z dôvodu, že rozsudok Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť inému účastníkovi náhradu škody, nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť a nebolo postupom súdu (Krajským súdom v Košiciach) ako nezákonné zrušené, resp. zmenené v prospech sťažovateľa ako účastníka konania pred Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi, v konaní sp.zn. 6C/636/1999.

21. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne závery kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol postupom podľa § 461 SSP.

22. Sťažovateľ v kasačnom konaní nemal úspech pri aplikácii § 467 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 167 ods. 1 SSP a contrario sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

23. Kasačný súd nezistil dôvody pre priznanie práva na náhradu dôvodne vynaložených trov konania žalovanému postupom podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR jednomyseľne pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.